Ban Chính sách, Chiến lược Trung ương

Vụ Khoa học Công nghệ, Đổi mới sáng tạo và Chuyển đổi số

Số 38: 24/3 - 30/3

ĐIỂM TIN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO & CHUYỂN ĐỔI SỐ

TÀI LIỆU TỔNG HỢP THÔNG TIN, MANG TÍNH CHẤT THAM KHẢO

Tin tuần qua

ĐIỂM TIN NỔI BẬT

- 30/3. Đàm phán WTO bế tắc do bất đồng Mỹ – Ấn Độ về thương mại điện tử

TIN QUỐC TẾ

- 24/3. Mỹ xem xét siết xuất khẩu chip AI sang Trung Quốc, lo ngại lỗ hổng kiểm soát công nghệ
- 24/3. Căng thẳng giữa chính quyền Mỹ và Big Tech gia tăng quanh chính sách kiểm soát AI
- 25/3. Anh thí điểm hạn chế mạng xã hội với trẻ em, cân nhắc siết chặt quản lý trong tương lai
- 25/3. Mỹ xem xét hạn chế thiết bị mạng từ Trung Quốc, đặt ra bài toán cân bằng giữa an ninh và năng lực sản xuất
- 25/3. Đài Loan thúc đẩy chuỗi cung ứng drone không phụ thuộc Trung Quốc, hướng tới vai trò trung tâm khu vực
- 26/3. Bùng nổ AI thúc đẩy ngành chip Trung Quốc tăng trưởng mạnh
- 26/3. Chính quyền Trump tăng cường tham vấn giới công nghệ trong hoạch định chính sách
- 27/3. Khủng hoảng khí helium bắt đầu lan tới chuỗi cung ứng công nghệ toàn cầu
- 27/3. Mỹ cáo buộc doanh nghiệp chip hàng đầu Trung Quốc cung cấp công nghệ cho quân đội Iran
- 30/3. Nguy cơ suy giảm hệ sinh thái công nghệ quốc phòng tại Anh
- 30/3. Bảo vệ "lợi ích công" của thông tin trong kỷ nguyên số
- 30/3. Theo một báo cáo, tiền điện tử thúc đẩy việc mua máy bay không người lái ở Nga và Iran.
- 30/3. Ấn Độ đề xuất đưa ra các khuyến cáo của chính phủ có tính ràng buộc pháp lý đối với các tập đoàn công nghệ lớn

TIN TRONG NƯỚC

- 25/3. Đề xuất phạt tới 5% doanh thu nếu để lộ dữ liệu khách hàng
- 27/3. Sắp áp dụng quy chuẩn an toàn cho smartphone tại Việt Nam
- 29/3. Doanh nghiệp Việt bước đầu làm chủ công nghệ lõi
- 30/3. Bộ Khoa học và Công nghệ xây dựng danh mục AI rủi ro cao

TỔNG KẾT XU HƯỚNG

Tuần 24–30/03/2026, bức tranh khoa học – công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số toàn cầu cho thấy cạnh tranh công nghệ đang bước vào giai đoạn "siết kiểm soát – phân tách hệ sinh thái – gia tăng rủi ro chuỗi cung ứng", trong đó AI, bán dẫn và nền tảng số không chỉ là động lực tăng trưởng mà còn là đối tượng điều chỉnh chính sách mạnh mẽ. Có thể khái quát ba xu hướng lớn chi phối tuần qua: (1) cạnh tranh công nghệ Mỹ – Trung tiếp tục leo thang theo hướng kiểm soát chặt và "an ninh hóa" chuỗi giá trị; (2) hạ tầng công nghệ toàn cầu bộc lộ rủi ro mới, đặc biệt ở vật liệu và hệ sinh thái quốc phòng; (3) quản trị nền tảng số và dữ liệu bước vào giai đoạn siết chặt với yêu cầu trách nhiệm cao hơn.

Trên bình diện quốc tế, cạnh tranh công nghệ tiếp tục là trục chính. Mỹ xem xét siết xuất khẩu chip AI sang Trung Quốc do lo ngại lỗ hổng kiểm soát, đồng thời cáo buộc một doanh nghiệp chip lớn của Trung Quốc cung cấp công nghệ cho quân đội Iran, cho thấy phạm vi "an ninh hóa" đã mở rộng từ phần cứng sang cả chuỗi giá trị và mục đích sử dụng. Cùng lúc, Mỹ cũng cân nhắc hạn chế thiết bị mạng từ Trung Quốc, đặt ra bài toán cân bằng giữa an ninh và năng lực sản xuất. Ở chiều ngược lại, Trung Quốc tiếp tục hưởng lợi từ làn sóng AI khi ngành chip tăng trưởng mạnh, phản ánh khả năng thích ứng trong bối cảnh bị kiểm soát công nghệ.

Chuỗi cung ứng công nghệ toàn cầu tiếp tục chịu sức ép từ yếu tố địa chính trị và vật liệu chiến lược. Khủng hoảng khí helium bắt đầu lan rộng, đe dọa các ngành sản xuất chip và thiết bị công nghệ cao. Đồng thời, căng thẳng tại Trung Đông và thông tin về việc tiền điện tử được sử dụng để tài trợ mua drone tại Nga và Iran cho thấy mối liên hệ ngày càng chặt giữa công nghệ, tài chính số và an ninh. Trong lĩnh vực công nghiệp quốc phòng, nguy cơ suy giảm hệ sinh thái công nghệ quốc phòng tại Anh phản ánh thách thức duy trì năng lực công nghệ trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu và áp lực ngân sách.

Ở cấp độ thể chế toàn cầu, môi trường thương mại và quản trị số đang trở nên phân mảnh hơn. Đàm phán WTO bế tắc do bất đồng giữa Mỹ và Ấn Độ về thương mại điện tử cho thấy khó khăn trong việc xây dựng các chuẩn mực toàn cầu cho kinh tế số. Song song, Đài Loan thúc đẩy xây dựng chuỗi cung ứng drone không phụ thuộc Trung Quốc, hướng tới vai trò trung tâm khu vực, phản ánh xu hướng tái cấu trúc chuỗi cung ứng theo hướng "đồng minh hóa".

Trong khi đó, quản trị nền tảng số và dữ liệu được siết chặt trên diện rộng. Anh thí điểm hạn chế mạng xã hội với trẻ em và cân nhắc mở rộng trong tương lai; Ấn Độ đề xuất các khuyến cáo của chính phủ có tính ràng buộc pháp lý đối với các tập đoàn công nghệ lớn; nhiều đề xuất đưa ra mức phạt tới 5% doanh thu nếu để lộ dữ liệu khách hàng. Đồng thời, căng thẳng giữa chính quyền Mỹ và các Big Tech gia tăng quanh chính sách kiểm soát AI, cho thấy mối quan hệ giữa nhà nước và doanh nghiệp công nghệ đang chuyển sang giai đoạn điều chỉnh sâu hơn. Các thảo luận về bảo vệ "lợi ích công" của thông tin cũng phản ánh nỗ lực cân bằng giữa tự do dữ liệu và trách nhiệm xã hội trong kỷ nguyên số.

Trong nước, Việt Nam ghi nhận nhiều bước tiến đáng chú ý trong hoàn thiện thể chế và năng lực công nghệ. Bộ Khoa học và Công nghệ xây dựng danh mục AI rủi ro cao, thể hiện cách tiếp cận quản trị công nghệ theo chuẩn mực quốc tế. Quy chuẩn an toàn cho smartphone sắp được áp dụng cho thấy nỗ lực nâng cao tiêu chuẩn bảo vệ người dùng và an ninh thiết bị. Đồng thời, các đề xuất xử phạt nghiêm vi phạm dữ liệu và thông tin doanh nghiệp Việt bước đầu làm chủ công nghệ lõi phản ánh sự chuyển dịch từ "ứng dụng công nghệ" sang "làm chủ và quản trị công nghệ".

Tổng thể, các diễn biến tuần qua cho thấy KHCN–ĐMST–CĐS toàn cầu đang bước vào giai đoạn mà kiểm soát công nghệ, an ninh chuỗi cung ứng và quản trị dữ liệu trở thành yếu tố trung tâm, song hành với đổi mới. Kiến nghị cho Việt Nam là cần chủ động xây dựng khung chính sách "an ninh công nghệ tổng thể", trong đó kết hợp kiểm soát rủi ro chuỗi cung ứng, nâng cao tiêu chuẩn bảo vệ dữ liệu và thúc đẩy doanh nghiệp làm chủ công nghệ lõi. Đồng thời, cần tận dụng xu hướng tái cấu trúc chuỗi cung ứng toàn cầu để định vị Việt Nam ở các phân khúc phù hợp, tránh phụ thuộc và nâng cao năng lực tự chủ trong dài hạn.

ĐIỂM TIN NỔI BẬT

30/3. Đàm phán WTO bế tắc do bất đồng Mỹ – Ấn Độ về thương mại điện tử

Nguồn: Reuters

www.ft.com

Các cuộc đàm phán tại World Trade Organization (WTO) đã lâm vào bế tắc khi bước vào ngày làm việc cuối cùng, trong bối cảnh bất đồng giữa Mỹ và Ấn Độ chưa được thu hẹp, đặc biệt liên quan đến quy định đối với thương mại điện tử. Trọng tâm tranh cãi xoay quanh việc gia hạn cơ chế miễn thuế đối với các giao dịch điện tử xuyên biên giới, bao gồm phần mềm, nội dung số và các dịch vụ trực tuyến. Phía Mỹ ủng hộ việc kéo dài, thậm chí hướng tới duy trì lâu dài cơ chế này nhằm bảo đảm tính ổn định cho doanh nghiệp công nghệ, trong khi Ấn Độ bày tỏ quan ngại về nguy cơ thất thu ngân sách và thu hẹp dư địa chính sách, do đó chỉ chấp nhận gia hạn trong thời gian ngắn. Theo các nhà ngoại giao, dù các bên đã tiến hành thương lượng với cường độ cao, khác biệt quan điểm vẫn còn đáng kể, khiến tiến trình đàm phán không đạt được đột phá vào thời điểm then chốt. Việc gia hạn cơ chế miễn thuế được coi là phép thử quan trọng đối với vai trò điều phối của WTO trong bối cảnh thương mại toàn cầu đang chịu nhiều sức ép mới. Giới doanh nghiệp cảnh báo, nếu không đạt được thỏa thuận, khả năng áp thuế đối với các giao dịch số có thể làm gia tăng chi phí, tạo ra bất định pháp lý và ảnh hưởng tiêu cực đến dòng chảy thương mại điện tử xuyên biên giới. Diễn biến này phản ánh những khác biệt sâu sắc giữa các nền kinh tế phát triển và đang phát triển trong việc định hình luật chơi cho kinh tế số, đồng thời đặt ra thách thức đối với tiến trình cải cách hệ thống thương mại đa phương trong giai đoạn tới.

QUỐC TẾ

24/3. Mỹ xem xét siết xuất khẩu chip AI sang Trung Quốc, lo ngại lỗ hổng kiểm soát công nghệ

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Theo Financial Times, một số nghị sĩ Mỹ đang kêu gọi chính quyền tạm dừng cấp phép xuất khẩu chip AI của Nvidia sang Trung Quốc và một số nước Đông Nam Á, sau khi xuất hiện các vụ việc buôn lậu chip quy mô lớn làm dấy lên lo ngại về hiệu quả kiểm soát công nghệ. Các nhà lập pháp cho rằng hệ thống cấp phép hiện nay có thể bị lợi dụng để chuyển hướng chip sang Trung Quốc thông qua bên thứ ba, làm suy giảm mục tiêu hạn chế tiếp cận công nghệ tiên tiến của Washington. Những lo ngại này gia tăng sau các vụ điều tra gần đây liên quan đến việc vận chuyển trái phép máy chủ AI sử dụng chip Nvidia, cho thấy nhu cầu lớn và khả năng lách quy định của các đối tượng liên quan. Trong bối cảnh đó, các nghị sĩ đề nghị Bộ Thương mại Mỹ đánh giá lại toàn bộ cơ chế cấp phép xuất khẩu, thậm chí tạm dừng các giấy phép hiện có cho đến khi thiết lập được các biện pháp kiểm soát chặt chẽ hơn. Mục tiêu là bảo đảm các công nghệ AI tiên tiến không bị sử dụng cho mục đích quân sự hoặc làm suy giảm lợi thế công nghệ của Mỹ. Tuy nhiên, vấn đề này cũng đặt ra bài toán cân bằng giữa an ninh quốc gia và lợi ích thương mại, khi Trung Quốc vẫn là một thị trường lớn đối với các công ty bán dẫn Mỹ như Nvidia. Diễn biến trên cho thấy cạnh tranh công nghệ Mỹ – Trung đang ngày càng tập trung vào khâu kiểm soát dòng chảy chip AI, nơi vừa mang tính kinh tế vừa mang ý nghĩa chiến lược.

24/3. Căng thẳng giữa chính quyền Mỹ và Big Tech gia tăng quanh chính sách kiểm soát AI

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Theo Financial Times, cuộc đối đầu liên quan đến công ty AI Anthropic đang làm rạn nứt mối quan hệ giữa chính quyền Tổng thống Donald Trump và giới công nghệ tại Thung lũng Silicon, vốn từng có giai đoạn hợp tác tương đối chặt chẽ. Quyết định của chính quyền Mỹ trong việc đưa Anthropic vào danh sách hạn chế đã vấp phải sự phản đối từ nhiều doanh nghiệp công nghệ và cả những đồng minh trước đây, cho thấy mức độ chia rẽ ngày càng sâu sắc giữa khu vực công và khu vực tư trong lĩnh vực AI. Các tập đoàn công nghệ cho rằng động thái này có thể làm suy yếu môi trường đổi mới sáng tạo, khi chính phủ can thiệp trực tiếp vào hoạt động của một công ty AI đang phát triển nhanh. Trong khi đó, phía chính quyền lại nhấn mạnh yêu cầu kiểm soát các công nghệ chiến lược vì lý do an ninh quốc gia, đặc biệt trong bối cảnh cạnh tranh công nghệ toàn cầu ngày càng gay gắt. Diễn biến này phản ánh một xu hướng rộng hơn: quan hệ giữa chính phủ và Big Tech trong lĩnh vực AI đang chuyển từ hợp tác sang căng thẳng và kiểm soát chặt chẽ hơn. AI không còn chỉ là công nghệ thương mại mà đã trở thành tài sản chiến lược, khiến các quyết định chính sách có tác động trực tiếp đến doanh nghiệp và hệ sinh thái đổi mới.

25/3. Anh thí điểm hạn chế mạng xã hội với trẻ em, cân nhắc siết chặt quản lý trong tương lai

Nguồn: Reuters

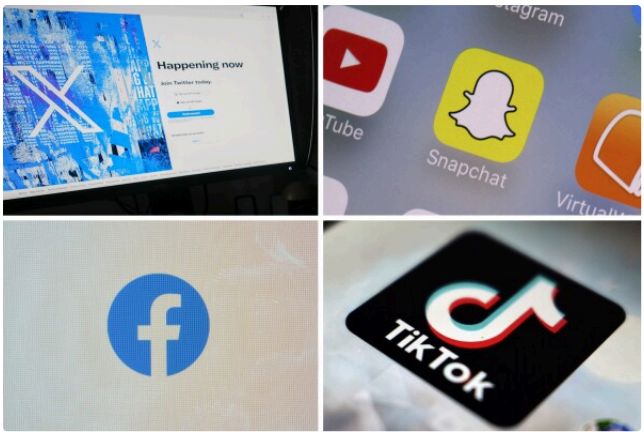

apnews.com

Theo Reuters, Chính phủ Anh đang triển khai chương trình thí điểm với hàng trăm gia đình nhằm đánh giá tác động của các biện pháp hạn chế mạng xã hội đối với trẻ em, bao gồm cấm sử dụng, giới hạn thời gian truy cập và áp dụng "giờ giới nghiêm" đối với ứng dụng số. Chương trình được thực hiện với khoảng 300 thanh thiếu niên, nhằm theo dõi ảnh hưởng đến giấc ngủ, kết quả học tập và đời sống gia đình. Đây là một phần trong nỗ lực rộng hơn của Anh nhằm tăng cường bảo vệ trẻ em trên môi trường số, trong bối cảnh nhiều quốc gia đang xem xét các biện pháp kiểm soát tương tự. Chính phủ Anh cho biết không loại trừ khả năng áp dụng lệnh cấm hoàn toàn đối với người dưới 16 tuổi, tương tự mô hình đã được Australia triển khai. Kết quả từ chương trình thí điểm sẽ được sử dụng để phục vụ quá trình tham vấn chính sách đang diễn ra, qua đó làm cơ sở cho các quyết định quản lý trong thời gian tới. Tuy nhiên, một số chuyên gia cho rằng chưa có bằng chứng rõ ràng về hiệu quả của việc cấm hoàn toàn, trong khi một bộ phận thanh thiếu niên cũng bày tỏ không đồng tình với các biện pháp hạn chế quá mức. Giới chức Anh nhấn mạnh mục tiêu là tìm kiếm giải pháp cân bằng giữa bảo vệ trẻ em và quyền tiếp cận công nghệ, thông qua việc kết hợp thử nghiệm thực tế với tham vấn xã hội.

25/3. Mỹ xem xét hạn chế thiết bị mạng từ Trung Quốc, đặt ra bài toán cân bằng giữa an ninh và năng lực sản xuất

Nguồn: Reuters

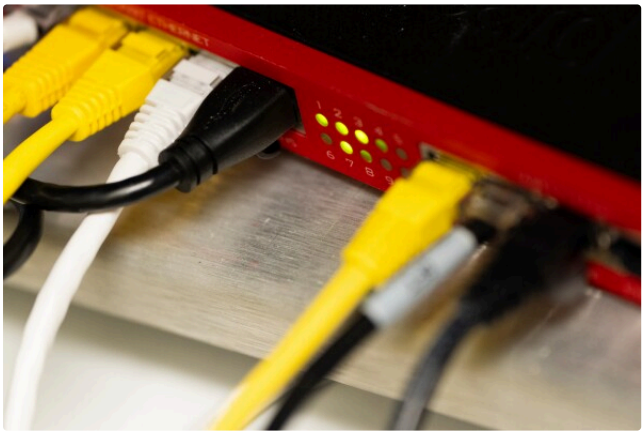

apnews.com

Theo Reuters, Mỹ đang xem xét áp dụng biện pháp hạn chế, tiến tới cấm nhập khẩu các thiết bị bộ định tuyến (router) có nguồn gốc từ Trung Quốc, trong khuôn khổ chiến lược đưa sản xuất công nghệ trở lại trong nước (onshoring) và bảo đảm an ninh hạ tầng số. Động thái này xuất phát từ lo ngại các thiết bị mạng có thể bị khai thác phục vụ hoạt động gián điệp hoặc tấn công mạng. Tuy nhiên, việc triển khai chính sách được đánh giá sẽ gặp nhiều trở ngại. Hiện nay, phần lớn thiết bị router tại thị trường Mỹ được sản xuất ở nước ngoài, trong đó Trung Quốc chiếm tỷ trọng đáng kể. Năng lực sản xuất trong nước chưa đáp ứng đủ nhu cầu, trong khi chi phí thay thế nguồn cung có thể tăng cao, gây áp lực lên doanh nghiệp và người tiêu dùng. Bên cạnh đó, các quy định dự kiến còn yêu cầu doanh nghiệp nước ngoài cung cấp thông tin chi tiết về cấu trúc sở hữu và chuỗi cung ứng, thậm chí cân nhắc chuyển dịch một phần hoạt động sản xuất sang Mỹ. Điều này có thể làm gia tăng chi phí tuân thủ, đồng thời tiềm ẩn nguy cơ gián đoạn chuỗi cung ứng trong ngắn hạn. Theo giới phân tích, động thái trên phản ánh xu hướng Mỹ mở rộng phạm vi kiểm soát công nghệ từ lĩnh vực bán dẫn sang hạ tầng mạng, coi an ninh chuỗi cung ứng là yếu tố chiến lược. Tuy nhiên, hiệu quả chính sách sẽ phụ thuộc vào khả năng cân đối giữa mục tiêu bảo đảm an ninh và tính khả thi về năng lực công nghiệp trong nước.

25/3. Đài Loan thúc đẩy chuỗi cung ứng drone không phụ thuộc Trung Quốc, hướng tới vai trò trung tâm khu vực

Nguồn: SCMP

www.bbc.com

Theo South China Morning Post, Đài Loan đang triển khai chiến lược xây dựng trung tâm sản xuất drone của khu vực châu Á – Thái Bình Dương, gắn với định hướng phát triển chuỗi cung ứng "phi Trung Quốc" nhằm giảm phụ thuộc vào các nguồn cung bên ngoài. Chính quyền địa phương đặt mục tiêu đầu tư khoảng 1,38 tỷ USD trong giai đoạn 2025–2030, hướng tới mở rộng quy mô sản xuất và nâng cao năng lực công nghiệp trong lĩnh vực thiết bị bay không người lái. Drone được xác định là công nghệ lưỡng dụng quan trọng, vừa phục vụ quốc phòng – an ninh, vừa có nhiều ứng dụng dân sự như logistics, nông nghiệp và giám sát hạ tầng. Việc thúc đẩy chuỗi cung ứng "không đỏ" cũng phản ánh xu hướng tái cấu trúc chuỗi giá trị công nghệ trong bối cảnh cạnh tranh địa chính trị ngày càng gia tăng, đặc biệt trong các ngành công nghệ chiến lược. Tuy nhiên, mục tiêu này đang đối mặt với nhiều thách thức. Quy mô sản xuất của Đài Loan còn hạn chế so với Trung Quốc – quốc gia đang chi phối phần lớn thị trường drone toàn cầu. Bên cạnh đó, việc xây dựng một chuỗi cung ứng hoàn chỉnh đòi hỏi năng lực sản xuất đồng bộ, hệ sinh thái linh kiện đầy đủ và thời gian tích lũy dài, trong khi một số thành phần cốt lõi vẫn phụ thuộc vào nguồn bên ngoài. Theo các chuyên gia, để hiện thực hóa mục tiêu, Đài Loan cần tiếp tục hoàn thiện chính sách hỗ trợ, mở rộng hợp tác quốc tế và phát huy lợi thế trong lĩnh vực bán dẫn. Xu hướng này cho thấy ngành drone đang trở thành một lĩnh vực cạnh tranh mới, nơi các quốc gia vừa thúc đẩy sản xuất, vừa chú trọng bảo đảm tự chủ công nghệ và an ninh chuỗi cung ứng.

26/3. Bùng nổ AI thúc đẩy ngành chip Trung Quốc tăng trưởng mạnh

Nguồn: Reuters

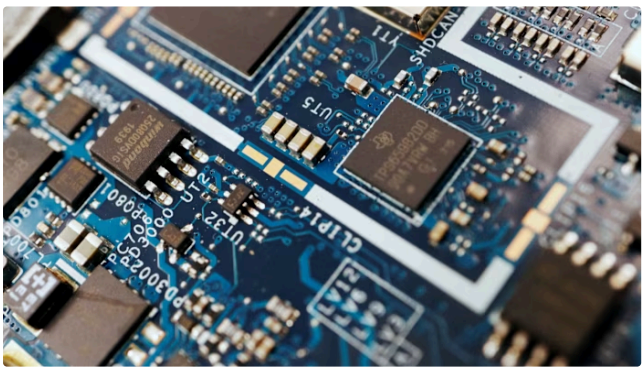

www.ft.com

Theo Reuters, làn sóng bùng nổ trí tuệ nhân tạo toàn cầu đang thúc đẩy tăng trưởng nhanh của ngành bán dẫn Trung Quốc, khi nhu cầu xây dựng hạ tầng AI khiến các doanh nghiệp đẩy mạnh đầu tư và mở rộng công suất sản xuất. Nhiều lãnh đạo ngành cho biết tốc độ tăng trưởng hiện nay "nhanh hơn dự kiến", phản ánh quy mô nhu cầu ngày càng lớn đối với chip phục vụ AI. Đáng chú ý, Trung Quốc đang gia tăng vai trò trong phân khúc chip công nghệ trung bình (22–40nm), với năng lực sản xuất dự kiến đạt 42% sản lượng toàn cầu vào năm 2028, so với 37% năm 2026. Các loại chip này được sử dụng rộng rãi trong ô tô, điện tử tiêu dùng và nhiều ứng dụng công nghiệp. Tuy nhiên, sự bùng nổ nhu cầu AI cũng đang tạo áp lực lớn lên chuỗi cung ứng. Các nhà sản xuất phải đối mặt với tình trạng thiếu hụt nguyên vật liệu và linh kiện cao cấp, trong khi chip ngày càng phức tạp và đòi hỏi hiệu năng cao hơn. Điều này khiến chi phí tăng và đặt ra thách thức trong việc đáp ứng nhu cầu toàn cầu. Dù vậy, với quy mô sản xuất lớn và nền tảng công nghiệp mạnh, Trung Quốc được đánh giá có lợi thế trong việc mở rộng công suất để đáp ứng nhu cầu. Xu hướng này cho thấy ngành bán dẫn đang bước vào giai đoạn tăng trưởng mới gắn với AI, đồng thời phản ánh sự dịch chuyển cấu trúc chuỗi cung ứng toàn cầu dưới tác động của cạnh tranh công nghệ và nhu cầu hạ tầng số.

26/3. Chính quyền Trump tăng cường tham vấn giới công nghệ trong hoạch định chính sách

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Theo Financial Times, Tổng thống Donald Trump đang tăng cường tham vấn chính sách với một nhóm các tỷ phú công nghệ tại Thung lũng Silicon, bao gồm những lãnh đạo hàng đầu như Mark Zuckerberg và Larry Ellison. Động thái này cho thấy mối liên kết ngày càng chặt chẽ giữa chính quyền Mỹ và giới công nghệ trong việc định hình các chính sách liên quan đến AI, dữ liệu và kinh tế số. Việc mời các tỷ phú công nghệ tham gia tư vấn phản ánh cách tiếp cận thực dụng của chính quyền, coi khu vực tư nhân – đặc biệt là Big Tech – là nguồn lực quan trọng để thúc đẩy đổi mới và duy trì lợi thế cạnh tranh công nghệ của Mỹ. Các doanh nghiệp công nghệ lớn hiện không chỉ đóng vai trò kinh tế mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến các quyết sách về an ninh, thương mại và công nghệ chiến lược. Tuy nhiên, xu hướng này cũng làm dấy lên lo ngại về xung đột lợi ích và mức độ ảnh hưởng của các tập đoàn công nghệ đối với chính sách công. Một số ý kiến cho rằng việc các tỷ phú công nghệ tham gia sâu vào quá trình hoạch định chính sách có thể làm gia tăng quyền lực của Big Tech, đồng thời đặt ra thách thức đối với tính minh bạch và cân bằng lợi ích. Diễn biến trên cho thấy ranh giới giữa chính trị và công nghệ tại Mỹ ngày càng thu hẹp, khi các quyết sách chiến lược, đặc biệt trong lĩnh vực AI, ngày càng phụ thuộc vào sự tham gia và ảnh hưởng của các doanh nghiệp công nghệ lớn.

27/3. Khủng hoảng khí helium bắt đầu lan tới chuỗi cung ứng công nghệ toàn cầu

Nguồn: Reuters

www.bbc.com

Tình trạng thiếu hụt khí helium đang bắt đầu tác động rõ nét đến chuỗi cung ứng công nghệ toàn cầu, buộc nhiều doanh nghiệp phải điều chỉnh kế hoạch sản xuất và tìm kiếm nguồn cung thay thế. Theo phản ánh của các lãnh đạo ngành tại hội nghị Semicon China, nguồn cung helium bị thắt chặt do xung đột tại Trung Đông đã khiến giá khí này tăng mạnh, đồng thời làm gián đoạn một số hoạt động sản xuất. Helium là nguyên liệu thiết yếu trong sản xuất chất bán dẫn, được sử dụng trong các công đoạn làm mát, kiểm tra rò rỉ và chế tạo chính xác. Trong bối cảnh Qatar – quốc gia chiếm khoảng một phần ba nguồn cung toàn cầu – bị gián đoạn sản xuất, thị trường helium trở nên đặc biệt dễ tổn thương, làm lộ rõ tính tập trung cao của chuỗi cung ứng vật liệu chiến lược này. Các doanh nghiệp cảnh báo, nếu tình trạng thiếu hụt kéo dài, các nhà sản xuất chip có thể buộc phải giảm công suất hoặc ưu tiên các dòng sản phẩm trọng yếu. Điều này có nguy cơ lan rộng sang nhiều ngành như điện tử, ô tô và thiết bị thông minh. Đồng thời, sự chậm trễ trong vận chuyển và thiếu hụt nguyên liệu đầu vào từ khu vực Trung Đông tiếp tục làm gia tăng thời gian giao hàng và áp lực lên toàn bộ chuỗi cung ứng. Trước diễn biến trên, các tập đoàn đang khẩn trương đa dạng hóa nguồn cung, trong đó có việc chuyển hướng sang thị trường Mỹ hoặc các khu vực thay thế. Tuy nhiên, giới chuyên gia nhận định đây mới chỉ là giải pháp ngắn hạn, trong khi rủi ro gián đoạn chuỗi cung ứng do yếu tố địa chính trị có thể tiếp tục kéo dài và gia tăng mức độ phức tạp trong thời gian tới.

27/3. Mỹ cáo buộc doanh nghiệp chip hàng đầu Trung Quốc cung cấp công nghệ cho quân đội Iran

Nguồn: Reuters

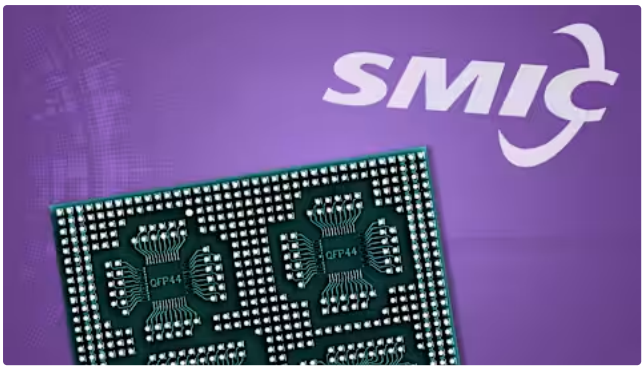

www.ft.com

Các quan chức Mỹ cho biết một doanh nghiệp sản xuất chip hàng đầu Trung Quốc là Semiconductor Manufacturing International Corporation (SMIC) đã cung cấp công nghệ và thiết bị sản xuất chip cho tổ hợp công nghiệp quân sự của Iran, làm dấy lên quan ngại về an ninh và địa chính trị trong bối cảnh xung đột tại Trung Đông gia tăng. Theo nguồn tin của Chính phủ Mỹ, các hoạt động chuyển giao này được cho là đã diễn ra trong khoảng một năm qua và có thể bao gồm cả đào tạo kỹ thuật liên quan đến công nghệ bán dẫn của SMIC. Tuy nhiên, phía Mỹ chưa xác nhận liệu các thiết bị này có nguồn gốc từ công nghệ Mỹ hay không – yếu tố có thể dẫn tới vi phạm các lệnh trừng phạt hiện hành. Các bên liên quan, bao gồm SMIC, Đại sứ quán Trung Quốc tại Washington và phái đoàn Iran tại Liên Hợp Quốc, chưa đưa ra bình luận chính thức. Trong khi đó, Trung Quốc khẳng định duy trì quan hệ thương mại bình thường với Iran và không công khai đứng về bên nào trong xung đột khu vực. Giới chức Mỹ cảnh báo việc chuyển giao công nghệ bán dẫn – lĩnh vực then chốt đối với hệ thống điện tử quân sự – có thể góp phần nâng cao năng lực công nghiệp quốc phòng của Iran, dù vai trò cụ thể trong xung đột hiện tại chưa được làm rõ. Thông tin trên được đưa ra trong bối cảnh Washington tiếp tục siết chặt kiểm soát xuất khẩu công nghệ nhằm hạn chế năng lực sản xuất chip tiên tiến của Trung Quốc. Vụ việc được đánh giá có thể làm gia tăng căng thẳng Mỹ - Trung, đồng thời phản ánh xu hướng ngày càng đan xen giữa cạnh tranh công nghệ và cạnh tranh địa chính trị toàn cầu.

30/3. Nguy cơ suy giảm hệ sinh thái công nghệ quốc phòng tại Anh

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Anh đang đối mặt nguy cơ đánh mất các doanh nghiệp khởi nghiệp công nghệ quốc phòng, trong bối cảnh tiến độ cấp vốn và ký kết hợp đồng từ phía chính phủ bị chậm trễ, làm suy giảm niềm tin của nhà đầu tư và doanh nghiệp. Theo phản ánh từ giới điều hành và nhà sáng lập, sự thiếu rõ ràng trong kế hoạch chi tiêu quốc phòng dài hạn cũng như tiến trình mua sắm công đã khiến hoạt động kinh doanh rơi vào trạng thái đình trệ, buộc nhiều công ty phải cân nhắc chuyển dịch sang các thị trường có môi trường thuận lợi hơn. Một số doanh nghiệp cho biết đang tìm kiếm cơ hội tại Mỹ – nơi quy trình ký kết hợp đồng nhanh hơn, nguồn vốn dồi dào hơn và tín hiệu thị trường rõ ràng hơn. Thực tế này phản ánh sự cạnh tranh ngày càng gay gắt trong việc thu hút hệ sinh thái công nghệ quốc phòng, khi các quốc gia đẩy mạnh đầu tư nhằm nâng cao năng lực quân sự trong bối cảnh địa chính trị biến động. Giới chuyên gia cảnh báo, nếu không sớm cải thiện môi trường chính sách và tăng tốc triển khai các chương trình đầu tư, Anh có thể đối mặt với nguy cơ mất đi nguồn lực đổi mới sáng tạo quan trọng, bao gồm công nghệ, vốn và nhân lực chất lượng cao. Điều này không chỉ ảnh hưởng đến năng lực cạnh tranh của ngành công nghiệp quốc phòng mà còn tác động tiêu cực tới mục tiêu tự chủ chiến lược và an ninh quốc gia trong dài hạn.

30/3. Bảo vệ "lợi ích công" của thông tin trong kỷ nguyên số

Nguồn: Financial Times

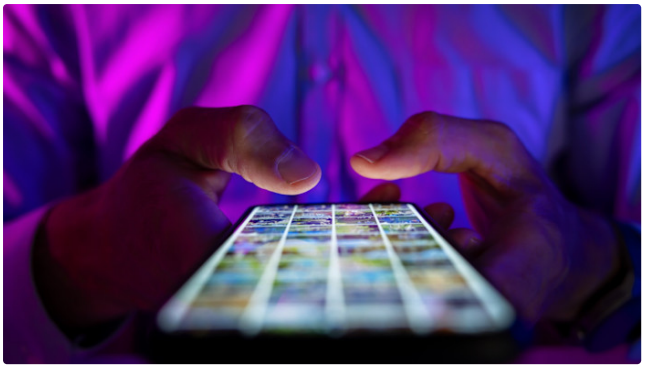

www.ft.com

Trong kỷ nguyên số, thông tin từ lâu được xem là một "lợi ích công" thiết yếu, đóng vai trò nền tảng đối với quản trị quốc gia, vận hành thị trường và củng cố niềm tin xã hội. Tuy nhiên, theo phân tích của Financial Times, sự suy giảm chất lượng và tính toàn vẹn của thông tin đang đặt ra thách thức ngày càng lớn đối với các thể chế và cộng đồng. Sự lan rộng của thông tin sai lệch, tin giả và nội dung bị thao túng trên các nền tảng số đã làm xói mòn khả năng tiếp cận thông tin đáng tin cậy của công chúng, đồng thời gia tăng phân cực xã hội. Trong môi trường truyền thông mới, nơi các thuật toán ưu tiên nội dung thu hút tương tác, các thông tin giật gân hoặc gây tranh cãi thường lan truyền nhanh hơn, làm suy yếu vai trò của các cơ chế kiểm chứng truyền thống. Hệ quả của tình trạng này không chỉ dừng lại ở lĩnh vực truyền thông, mà còn tác động trực tiếp đến chất lượng hoạch định chính sách, hoạt động của thị trường và hành vi xã hội. Khi thông tin không còn thực hiện tốt chức năng định hướng và cung cấp tri thức chính xác, niềm tin vào các thiết chế công, bao gồm báo chí và cơ quan quản lý, có nguy cơ bị suy giảm. Trước thực tế đó, yêu cầu đặt ra là phải tăng cường trách nhiệm của các nền tảng công nghệ trong kiểm soát nội dung, đồng thời củng cố vai trò của báo chí chính thống và nâng cao năng lực tiếp cận, đánh giá thông tin của người dân. Việc cân bằng giữa bảo đảm tự do biểu đạt và kiểm soát rủi ro thông tin vì vậy trở thành một bài toán chính sách phức tạp, đòi hỏi cách tiếp cận thận trọng, toàn diện trong bối cảnh chuyển đổi số sâu rộng hiện nay.

30/3. Theo một báo cáo, tiền điện tử thúc đẩy việc mua máy bay không người lái ở Nga và Iran.

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Theo Reuters, một báo cáo của hãng phân tích blockchain Chainalysis cho thấy các nhóm có liên hệ với Nga và Iran đang ngày càng sử dụng tiền mã hóa để tài trợ cho việc mua sắm drone quân sự giá rẻ và linh kiện liên quan. Cụ thể, các nhà nghiên cứu đã lần theo dòng tiền từ các ví tiền điện tử gắn với các nhóm vũ trang hoặc phát triển drone đến các giao dịch mua thiết bị trên các nền tảng thương mại điện tử toàn cầu. Các drone này thường có giá từ khoảng 2.200–3.500 USD, phù hợp với đặc điểm chi phí thấp nhưng có khả năng triển khai rộng rãi trong các xung đột hiện nay. Báo cáo cũng cho thấy từ khi xung đột Nga – Ukraine bùng phát năm 2022, các nhóm ủng hộ Nga đã huy động hơn 8,3 triệu USD bằng tiền mã hóa, trong đó một phần được sử dụng để mua drone. Ngoài ra, một ví tiền điện tử liên quan đến lực lượng Vệ binh Cách mạng Hồi giáo Iran cũng được xác định đã sử dụng crypto để mua linh kiện drone từ nhà cung cấp quốc tế. Mặc dù phần lớn giao dịch mua sắm quân sự vẫn sử dụng hệ thống tài chính truyền thống, xu hướng kết hợp với tiền mã hóa đang gia tăng, cho thấy crypto trở thành kênh bổ trợ giúp né tránh kiểm soát và trừng phạt. Tuy nhiên, đặc tính minh bạch của blockchain cũng cho phép cơ quan chức năng truy vết dòng tiền và phát hiện các hoạt động đáng ngờ. Diễn biến này phản ánh một xu hướng mới: tiền mã hóa đang dần gắn với chuỗi cung ứng quốc phòng phi truyền thống, đặt ra thách thức trong kiểm soát tài chính và an ninh trong bối cảnh xung đột hiện đại.

30/3. Ấn Độ đề xuất đưa ra các khuyến cáo của chính phủ có tính ràng buộc pháp lý đối với các tập đoàn công nghệ lớn

Nguồn: Reuters

apnews.com

Theo Reuters, Ấn Độ đang đề xuất sửa đổi quy định trong lĩnh vực công nghệ thông tin theo hướng trao hiệu lực pháp lý bắt buộc đối với các hướng dẫn quản lý của cơ quan nhà nước áp dụng cho các nền tảng số lớn. Theo đề xuất, nếu các doanh nghiệp như Meta, Google hay X không tuân thủ các hướng dẫn này, họ có thể bị coi là vi phạm điều kiện được miễn trừ trách nhiệm pháp lý đối với nội dung do người dùng đăng tải. Hiện nay, các hướng dẫn của Bộ Công nghệ thông tin Ấn Độ chủ yếu mang tính khuyến nghị, chưa có chế tài cụ thể. Tuy nhiên, đề xuất mới nhằm tăng cường khả năng thực thi trong bối cảnh chính phủ đẩy mạnh kiểm soát nội dung số, đặc biệt là thông tin sai lệch và nội dung do trí tuệ nhân tạo tạo ra. Trước đó, Ấn Độ đã rút ngắn thời gian yêu cầu gỡ bỏ nội dung vi phạm từ 36 giờ xuống còn 3 giờ, đồng thời ban hành các quy định liên quan đến nội dung giả mạo và công nghệ trí tuệ nhân tạo. Động thái này cho thấy xu hướng tăng cường vai trò quản lý của Nhà nước đối với không gian số, khi các nền tảng công nghệ ngày càng có ảnh hưởng sâu rộng đến xã hội. Tuy nhiên, việc siết chặt nghĩa vụ pháp lý cũng đặt ra yêu cầu phải bảo đảm cân bằng giữa quản lý hiệu quả và duy trì môi trường đổi mới sáng tạo. Dự thảo hiện đang được lấy ý kiến và có thể tác động đáng kể đến cách thức quản lý các nền tảng số tại Ấn Độ trong thời gian tới.

TRONG NƯỚC

25/3. Đề xuất phạt tới 5% doanh thu nếu để lộ dữ liệu khách hàng

Nguồn: Vneconomy

tuoitre.vn

Bộ Công an đang lấy ý kiến dự thảo Nghị định mới về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực an ninh mạng và bảo vệ dữ liệu cá nhân, trong đó đề xuất mức xử phạt rất cao, có thể lên tới 5% tổng doanh thu năm trước của doanh nghiệp đối với các vi phạm nghiêm trọng. Cụ thể, các trường hợp tái phạm hoặc để xảy ra sự cố lộ, lọt dữ liệu quy mô lớn có thể bị áp dụng mức phạt tính theo tỷ lệ doanh thu. Mức xử phạt cũng được thiết kế tăng dần theo quy mô dữ liệu bị ảnh hưởng: nếu liên quan từ 100.000 đến dưới 1 triệu người, mức phạt có thể tăng gấp đôi; từ 1 triệu đến dưới 5 triệu người tăng gấp 5 lần; và đặc biệt, với vi phạm liên quan từ 5 triệu người trở lên, mức phạt có thể đạt tới 5% doanh thu. Ngoài ra, dự thảo cũng đề xuất nhiều chế tài bổ sung như tước giấy phép kinh doanh, đình chỉ hoạt động xử lý dữ liệu, tịch thu tang vật, đồng thời buộc tổ chức vi phạm phải xóa dữ liệu, hoàn trả lợi nhuận bất hợp pháp và công khai xin lỗi. Bên cạnh các vi phạm nghiêm trọng, những hành vi phổ biến như sử dụng dữ liệu sai mục đích, không cho phép người dùng từ chối chia sẻ hoặc không thiết lập cơ chế bảo vệ dữ liệu cũng có thể bị xử phạt hành chính từ 50–70 triệu đồng. Dự thảo cho thấy xu hướng tăng mạnh chế tài theo hướng tiệm cận thông lệ quốc tế, nhằm nâng cao tính răn đe và buộc doanh nghiệp chú trọng hơn đến bảo vệ dữ liệu cá nhân trong bối cảnh rủi ro rò rỉ thông tin ngày càng gia tăng.

27/3. Sắp áp dụng quy chuẩn an toàn cho smartphone tại Việt Nam

Nguồn: Vnexpress

vnexpress.net

Theo VnExpress, Việt Nam sẽ áp dụng quy chuẩn an toàn bức xạ vô tuyến (SAR) đối với điện thoại di động từ ngày 1/7/2026, yêu cầu các thiết bị phải đáp ứng trước khi lưu thông trên thị trường. Quy định được ban hành tại Thông tư 19/2024, nhằm tăng cường quản lý chất lượng và bảo vệ sức khỏe người dùng trong bối cảnh thiết bị di động ngày càng phổ biến. SAR (Specific Absorption Rate) là chỉ số đo lượng năng lượng sóng vô tuyến mà cơ thể hấp thụ khi sử dụng thiết bị. Theo quy chuẩn mới, mức SAR tối đa được giới hạn 2 W/kg đối với vùng đầu và thân, và 4 W/kg đối với tay, chân, phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế. Phạm vi đo áp dụng trong dải tần từ 30 MHz đến 6 GHz, bao phủ hầu hết các công nghệ viễn thông hiện nay. Cơ quan quản lý cho biết việc lùi thời điểm áp dụng nhằm tạo điều kiện để doanh nghiệp chuẩn bị về công nghệ, quy trình thử nghiệm và chứng nhận hợp quy. Hiện trong nước đã có một số phòng thí nghiệm đủ năng lực đo SAR, đồng thời đang xem xét công nhận thêm các phòng thử nghiệm nước ngoài để đáp ứng nhu cầu kiểm định. Việc ban hành và áp dụng quy chuẩn SAR được đánh giá là bước tiến quan trọng trong chuẩn hóa quản lý an toàn thiết bị viễn thông, góp phần nâng cao chất lượng sản phẩm, bảo vệ người tiêu dùng và tiệm cận với thông lệ quốc tế trong lĩnh vực quản lý bức xạ vô tuyến.

29/3. Doanh nghiệp Việt bước đầu làm chủ công nghệ lõi

Nguồn: Vnexpress

vnexpress.net

Theo Báo cáo tại cuộc họp ban Chỉ đạo của Chính phủ về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và Đề án 06 hôm 28/3, Bộ Khoa học và Công nghệ cho biết "một số doanh nghiệp trong nước đã bước đầu làm chủ các công nghệ lõi và phát triển sản phẩm công nghệ chiến lược". Trong lĩnh vực AI Camera, các doanh nghiệp như MK, Hanet, BKAV, CMC và VNPT đã làm chủ khoảng 65% công nghệ lõi, với tỷ lệ nội địa hóa trên 50%. Ở mảng viễn thông, Viettel làm chủ tới 85% công nghệ lõi mạng 5G, sẵn sàng cho triển khai thương mại. Trong khi đó, các doanh nghiệp như Viettel, Realtime Robotics và CT Group đã làm chủ trên 70% công nghệ lõi trong lĩnh vực UAV, đồng thời bước đầu đưa sản phẩm ra thị trường quốc tế. Đối với trí tuệ nhân tạo, nhiều doanh nghiệp lớn như FPT, Viettel, VNPT, CMC và Zalo đã đầu tư hạ tầng tính toán quy mô lớn với hàng nghìn GPU, phát triển các mô hình ngôn ngữ tiếng Việt dựa trên nền tảng mở. Những kết quả này cho thấy năng lực nghiên cứu – phát triển trong nước đang được cải thiện rõ rệt, từng bước thu hẹp khoảng cách với các nước tiên tiến. Theo Bộ Khoa học và Công nghệ, việc làm chủ công nghệ lõi có ý nghĩa quyết định đối với năng lực cạnh tranh và giá trị gia tăng của sản phẩm công nghệ cao. Việt Nam đặt mục tiêu đến năm 2030 làm chủ tối thiểu 80% công nghệ lõi trong các lĩnh vực chiến lược. Thực tiễn cho thấy khu vực doanh nghiệp đang chuyển dần từ gia công sang làm chủ và phát triển công nghệ, tạo nền tảng quan trọng cho tự chủ công nghệ quốc gia trong giai đoạn tới.

30/3. Bộ Khoa học và Công nghệ xây dựng danh mục AI rủi ro cao

Nguồn: Vnexpress

tuoitre.vn

Bộ Khoa học và Công nghệ đang xây dựng danh mục các hệ thống trí tuệ nhân tạo có rủi ro cao nhằm phục vụ triển khai Luật Trí tuệ nhân tạo và hoàn thiện khung quản lý phù hợp với từng mức độ tác động của công nghệ. Việc xây dựng danh mục do Viện Công nghệ số và Chuyển đổi số quốc gia chủ trì, hiện đang trong quá trình lấy ý kiến các bộ, ngành và chuyên gia để hoàn thiện. Theo dự thảo, việc phân loại hệ thống AI sẽ dựa trên nhiều tiêu chí, bao gồm mục đích sử dụng, phạm vi áp dụng, mức độ tự động hóa và khả năng gây ảnh hưởng đến con người, tài sản và an ninh xã hội. Những hệ thống có khả năng tác động trực tiếp đến tính mạng, sức khỏe hoặc quyền lợi cơ bản của người dân, đặc biệt trong các lĩnh vực như y tế, tài chính, giao thông, giáo dục và tư pháp, sẽ được xem xét xếp vào nhóm rủi ro cao. Dự thảo cũng nhấn mạnh vai trò của yếu tố kiểm soát con người trong vận hành hệ thống AI, coi đây là tiêu chí quan trọng để đánh giá mức độ rủi ro. Bên cạnh đó, quy mô ảnh hưởng, số lượng người dùng và mức độ kết nối của hệ thống cũng được đưa vào xem xét. Việc xây dựng danh mục AI rủi ro cao được đánh giá là bước đi cần thiết nhằm thiết lập cơ chế quản lý theo mức độ rủi ro, góp phần bảo đảm phát triển trí tuệ nhân tạo đi đôi với an toàn, minh bạch và phù hợp với thông lệ quốc tế trong bối cảnh công nghệ này ngày càng được ứng dụng rộng rãi.

BAN CHÍNH SÁCH, CHIẾN LƯỢC TRUNG ƯƠNG

Vụ Khoa học Công nghệ, Đổi mới sáng tạo và Chuyển đổi số

TÀI LIỆU TỔNG HỢP THÔNG TIN · MANG TÍNH CHẤT THAM KHẢO